

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 585/2017-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 5. októbra 2017 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Lajosa Mészárosa predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátkou JUDr. Darinou Hanáčkovou, Záhradnícka 41, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Pezinok v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 249/2010, postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Co 482/2013 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Cdo 358/2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. augusta 2017 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci

namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Pezinok (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 249/2010 (ďalej len „napadnuté konanie okresného súdu“), postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Co 482/2013 (ďalej len „napadnuté konanie krajského súdu“) a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Cdo 358/2015 (ďalej len „napadnuté konanie najvyššieho súdu“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že okresný súd rozsudkom č. k. 4 C 249/2010-102 z 26. februára 2013 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) rozhodol, že sťažovateľ je povinný zaplatiť navrhovateľovi (Sociálnej poisťovni, so sídlom v Bratislave) 4 164,97 € do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Zároveň rozhodol, že sťažovateľ má zaplatiť súdny poplatok v sume 249,84 €. Navrhovateľ svoj návrh odôvodnil tým, že rozsudkom Okresného súdu Bratislava III sp. zn. 2 T 132/07 z 12. septembra 2007 bol sťažovateľ uznaný za vinného zo spáchania obzvlášť závažného zločinu vydierania, v príčinnej súvislosti s ktorým spôsobil poisťencovi navrhovateľa zranenia, na následky ktorých poškodený na mieste zomrel. V dôsledku úmrtia poškodeného vznikol jeho pozostalej manželke nárok na výplatu vdovského dôchodku a pozostalej dcére nárok na výplatu sirotského dôchodku. Povinnosť navrhovateľa poskytovať dávky dôchodkového poistenia vznikla po splnení príslušných zákonom ustanovených podmienok bez ohľadu na to, z akého dôvodu došlo k vzniku nároku na tieto dávky. Proti vo veci vydanému platobnému rozkazu podal sťažovateľ odpor.

Sťažovateľ bol ako účastník konania vypočutý dožiadaným súdom v obvode výkonu trestu odňatia slobody (Okresným súdom Piešťany), k návrhu ani k predloženým listinným dôkazom sa nevyjadril a namietal „*neprípustnosť*“ jeho výsluchu dožiadaným súdom, pretože to predstavuje „*porušenie jeho ochranných práv*“.

Sťažovateľ následne podal proti rozsudku okresného súdu odvolanie. Tvrdil, že mu bola odňatá možnosť konať pred súdom a že okresný súd vec nesprávne právne posúdil.

Krajský súd rozsudkom č. k. 8 Co 482/2013-124 z 30. septembra 2014 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) zrušil rozsudok okresného súdu v časti uloženia povinnosti sťažovateľovi zaplatiť súdny poplatok a v tejto časti mu vec vrátil na ďalšie konanie, vo zvyšnej časti rozsudok okresného súdu potvrdil. Sťažovateľ podal proti rozsudku krajského súdu dovolanie, v ktorom namietal odňatie možnosti konať pred súdom a nesprávne právne posúdenie veci.

Najvyšší súd uznesením sp. zn. 1 Cdo 358/2015 z 30. novembra 2016 dovolanie sťažovateľa, ktoré bolo podané 20. novembra 2014, teda v čase účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“), odmietol. Najvyšší súd dospel k záveru, že dovolanie smerovalo proti rozsudku, proti ktorému dovolanie podľa § 238 OSP nebolo prípustné, a že v konaní nedošlo ani k procesným vadám podľa § 237 OSP.

Sťažovateľ pred ústavným súdom namieta, že napadnutým postupom všeobecných súdov došlo k porušeniu jeho základného práva na verejné prerokovanie veci podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, pretože mu bola odňatá možnosť konať pred súdom.

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:
„Okresný súd Pezinok v konaní č. k.: 4 C 249/2010 v spojitosti s Krajským súdom v Bratislave v konaní 8 Co 482/2013 a konaním Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 358/2015 porušil základné právo [REDAKOVANÉ] základného práva na verejné prerokovanie veci podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Z tohto dôvodu vec vracia vec na ďalšie konanie Okresnému súdu Pezinok

██████████ priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 4 164,97,- Euro (slovom štyritisícstošesdesiatštyri eur a 97 centov), ktoré je Najvyšší súd Slovenskej republiky povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu

██████████ priznáva náhradu trov právneho zastúpenia...“

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

1. K namietanému porušeniu práv sťažovateľa postupom okresného súdu v napadnutom konaní

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené alebo

podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Ústavný súd konštatuje, že vzhľadom na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy nie je v jeho právomoci preskúmanie namietaného postupu okresného súdu, pretože na základe prípustného opravného prostriedku jeho preskúmanie patrilo do právomoci všeobecného súdu (krajský súd). Sťažovateľ prípustný riadny opravný prostriedok aj využil a proti rozsudku okresného súdu podal odvolanie, na základe ktorého boli rozsudok okresného súdu, ako aj konanie, ktoré predchádzalo jeho vydaniu, v odvolacom konaní preskúmané krajským súdom. Z uvedeného dôvodu ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (m. m. IV. ÚS 236/07, IV. ÚS 115/07, I. ÚS 688/2016, II. ÚS 782/2016, III. ÚS 198/2017) odmietol sťažnosť sťažovateľa v časti smerujúcej proti okresnému súdu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci.

2. K namietanému porušeniu práv sťažovateľa postupom krajského súdu v napadnutom konaní

Sťažovateľ v tejto časti svojej sťažnosti namieta porušenie svojho základného práva na verejné prerokovanie vecí podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v napadnutom konaní. Aj napriek skutočnosti, že z petitu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ (vyslovne) napáda len postup krajského súdu v napadnutom konaní, z povahy veci vyplýva, že namietaný postup vyústil do rozhodnutia, konkrétne rozsudku č. k. 8 Co 482/2013-124 z 30. septembra 2014, a preto ústavný súd v medziach vymedzených sťažnosťou sťažovateľa vychádzal pri svojom prieskume napadnutého konania krajského súdu najmä z obsahu tohto rozsudku.

Zo stabilizovanej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že tento vo vzťahu k všeobecným súdom nie je prieskumným súdom ani riadnou či mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. I. ÚS 19/02, I. ÚS 31/05) a nemá zásadne ani oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav

a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (m. m. II. ÚS 21/96, II. ÚS 134/09). Ústavný súd už opakovane uviedol (napr. II. ÚS 13/01, I. ÚS 241/07), že ochrana ústavou prípadne dohovorom garantovaných práv a slobôd (resp. ústavnosti ako takej) nie je zverená len ústavnému súdu, ale aj všeobecným súdom, ktorých sudcovia sú pri rozhodovaní viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 ústavy a zákonom (čl. 144 ods. 1 ústavy). Úloha ústavného súdu pri rozhodovaní o sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na súdnu ochranu rozhodnutím súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie zákonov s ústavou a dohovorom najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, resp. či nie sú arbitrárne s priamym dopadom na niektoré zo základných ľudských práv (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05, I. ÚS 241/07).

Krajský súd vo svojom rozsudku v relevantnej časti uviedol: *«Aj účastník konania, ktorý je vo výkone trestu, má právo byť riadne predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 ods. 1 O. s. p.), má právo na prípravu na pojednávania (§ 115 ods. 2 O. s. p.), právo predniesť alebo doplniť svoje návrhy (§ 118 ods. 1 O. s. p.), zhrnúť ich a vyjadriť sa k dokazovaniu i k právnej stránke veci (§ 118 ods. 4 O. s. p.), ktoré práva môže realizovať buď priamo na pojednávaní, na ktoré konajúci súd predvolá účastníka prostredníctvom ústavu na výkon trestu, rovnako však môže ochranu práv zabezpečiť takémuto účastníkovi jeho vypočutím v priestoroch nápravnovúchovného ústavu alebo prostredníctvom dožiadaného súdu (R 70/2003).*

V posudzovanej veci súd prvého stupňa vytvoril odporcovi, ktorý sa nachádza vo výkone trestu odňatia slobody, reálnu možnosť uplatnenia procesných práv priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom, a pokiaľ takúto možnosť odporca nevyužil, a pred dožiadaným súdom si neuplatnil svoje právo byť vypočutý ako účastník konania (§ 131 ods. 1 O. s. p.), právo nazrieť do spisu (§ 44 ods. 1 O. s. p.) a vyjadriť sa k listinným dôkazom predložených navrhovateľom v konaní (§ 123 O. s. p.), nemôže sa v konaní dovolávať porušenia jeho procesných práv.

Z obsahu spisu vyplýva, že súd prvého stupňa požiadala formou „dožiadania“ miestne príslušný súd o vykonanie dôkazu – výsluchu odporcu v ústave pre výkon trestu odňatia slobody a vyzval ho na vyjadrenie sa k návrhu navrhovateľa, ako aj k listinným dôkazom

založeným v spise, aby označil dôkazy, ktoré navrhuje v konaní vykonať. O vykonaní dožiadania bol dožiadaným súdom upovedomený aj navrhovateľ. Zo zápisnice z výsluchu odporcu spísanej dožiadaným súdom vyplýva, že odporca namietol prípustnosť vykonania dožiadania.

Odporca nedôvodne spochybňuje prípustnosť vykonania dožiadania konajúcim súdom s poukazom na § 68 ods. 1 vyhl. 543/2005 Z. z., pretože úkon – výsluch odporcu, vykonal dožiadaný súd na žiadosť konajúceho súdu po tom, ako bol navrhovateľ včas o jeho uskutočnení upovedomený a povinnosť dožiadaného súdu upovedomiť odporcu o mieste a čase vykonania jeho výsluchu z dikcie uvedeného ustanovenia nevyplývala. Odporca mal teda faktickú možnosť realizovať svoje práva v konaní prostredníctvom dožiadaného súdu, a teda mohol uplatniť svoje právo byť vypočutý ako účastník konania, vyjadriť sa k listinným dôkazom založeným navrhovateľom do spisu, mohol realizovať svoje právo nazrieť do spisu, ako aj právo označiť dôkazy, ktoré navrhuje vykonať v konaní. Odvolací súd nezistil žiadne pochybenie zo strany konajúceho súdu v súvislosti s vykonaním dokazovania prostredníctvom dožiadania, a nezistil ani žiaden relevantný dôvod pre doplnenie či opakovanie dokazovania pred konajúcim súdom (§ 122 ods. 2, 3 O. s. p.). Z obsahu spisu ďalej vyplýva, že odporca bol o termíne pojednávania nariadeného na deň 26. 02. 2013 upovedomený v súlade s § 48 ods. 1 vyhlášky číslo 543/2005 Z. z. doručením mu predvolania na pojednávanie prostredníctvom ústavu na výkon trestu dňa 11. 12. 2012, a pokiaľ súd prvého stupňa vec prejednal na pojednávaní dňa 26. 02. 2013 v neprítomnosti odporcu, postupom podľa § 101 ods. 2 O. s. p., neodňal mu svojím postupom možnosť konať pred súdom, za stavu, keď odporca si mohol svoje procesné práva plnohodnotne uplatniť v konaní prostredníctvom dožiadaného súdu, a preto mu v súvislosti s postupom súdu prvého stupňa na pojednávaní dňa 26. 02. 2013, konajúceho v jeho neprítomnosti, nebola znemožnená realizácia jeho procesných práv.»

Ústavný súd konštatuje, že citované závery krajského súdu nevykazujú žiadne znaky arbitrárnosti či svojvôle. Krajský súd zrozumiteľným a dostatočným spôsobom odôvodnil svoje rozhodnutie, keď správne poukázal na skutočnosť, že sťažovateľ mal možnosť uplatniť svoje právo na verejné prerokovanie veci a že túto svoju možnosť na základe vlastného rozhodnutia nevyužil.

Sťažovateľ v uvedenej súvislosti namieta aj porušenie svojho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. K tejto časti jeho argumentácie ústavný súd poukazuje na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k vzdaniu sa práva. Z tejto judikatúry vyplýva, že čl. 6 dohovoru nebráni tomu, aby sa osoba vzdala svojich práv na základe svojho vlastného rozhodnutia, ktoré urobí výslovne alebo mlčky. Takéto vzdanie sa však musí byť pre účely dohovoru vykonané jednoznačným spôsobom a musia ho sprevádzať minimálne záruky zodpovedajúce jeho významu (Scoppola proti Taliansku, č. 2, rozsudok zo 17. 9. 2009, sťažnosť č. 10249/03, bod 135). V prípade vzdania sa práva pôjde v zmysle judikatúry ESLP predovšetkým o vzdanie sa procesného práva (Albert and Le Compte proti Belgicku, rozsudok z 10. 2. 1983, sťažnosti č. 7299/75 a č. 7496/76, bod 35). Takéto vzdanie sa práva musí byť jednoznačné, nemusí však byť urobené písomnou formou (Borotyuk proti Ukrajine, rozsudok zo 16. 12. 2010, sťažnosť č. 33579/04, bod 80). Dotknutá osoba musí byť zároveň informovaná o tom, že právo, ktorého by sa mohla vzdať, má k dispozícii (Dorozhko a Pozharskiy proti Estónsku, 24. 4. 2008, sťažnosti č. 14659/04 a č. 16855/04, bod 49). Vzdanie sa práva musí byť taktiež autentické (Bortnik v. Ukraine, rozsudok z 27. 1. 2011, sťažnosť č. 39582/04, body 42 – 44). Napokon musí byť splnená podmienka, že vzdanie sa práva nie je v rozpore s verejným záujmom (Schuler-Zgraggen v. Switzerland, rozsudok z 24. 6. 1993, sťažnosť č. 14518/89, bod 58).

V tejto veci sa sťažovateľ na základe vlastného rozhodnutia vzdal svojich procesných práv vyplývajúcich z čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Sťažovateľ mal v konaní pred okresným súdom možnosť vyjadriť sa k návrhu navrhovateľa, vyjadriť sa k dôkazom predloženým navrhovateľom, mal taktiež možnosť nahliadnuť do spisu a mal aj možnosť sám navrhnúť vykonanie dôkazov. Na základe vlastného rozhodnutia však túto možnosť, ktorú mal prostredníctvom dožiadaného súdu výslovne k dispozícii, nevyužil. Tým sa v podstate svojich procesných práv vyplývajúcich z už citovaných ustanovení ústavy a dohovoru a z príslušných ustanovení procesných predpisov vzdal. Vzdanie sa práva v jeho prípade navyše nemôže byť v rozpore s verejným záujmom, čo sťažovateľ v skutočnosti ani nenamietal.

Ak sa teda sťažovateľ sám na základe vlastného rozhodnutia vzdal určitého procesného práva, ktorého sa vzdať mohol, nemôže neskôr pred (ústavným) súdom namietať, že toto právo mu bolo odňaté. Túto časť sťažnosti preto ústavný súd odmieta z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

3. K namietanému porušeniu práv sťažovateľa postupom najvyššieho súdu

Pokiaľ ide o časť sťažnosti smerujúcu proti napadnutému postupu najvyššieho súdu, ústavný súd v prvom rade konštatuje, že tento postup najvyššieho súdu vyústil do rozsudku sp. zn. 1 Cdo 358/2015 z 30. novembra 2016, pričom ústavný súd v medziach vymedzených sťažnosťou sťažovateľa, obdobne ako to bolo pri namietanom porušení práv sťažovateľa postupom krajského súdu, vychádzal pri svojom prieskume napadnutého konania najvyššieho súdu najmä z obsahu označeného rozsudku.

Ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd v označenom rozsudku jasným a zrozumiteľným spôsobom vysvetlil, prečo z procesného hľadiska nebolo dovolanie sťažovateľa prípustné. Svoje rozhodnutie najvyšší súd odôvodnil takto:

«7. Dovolanie bolo podané dňa 20. novembra 2014. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP (ale) právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

8. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), v neprospech ktorej boli rozhodnutia vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť, pretože smeruje proti rozhodnutiam, proti ktorým dovolanie nie je prípustné (§ 447 písm. c/ CSP).

9. Na odôvodnenie svojho záveru najvyšší súd v zmysle § 451 ods. 3 CSP stručne uvádza, že podľa právneho stavu účinného do 30. júna 2016 bolo dovolaním možné

napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu iba vtedy, pokiaľ to zákon pripúšťal (§ 236 ods. 1 O. s. p.). Dôvody prípustnosti dovolania proti rozsudku vymedzoval § 238 O. s. p. a proti uzneseniu § 239 O. s. p. Dovolanie bolo prípustné proti každému rozhodnutiu tiež vtedy, ak v konám došlo k závažnejším procesným vadám uvedeným v § 237 O. s. p.

10. Dovolanie žalovaného, ktorým je napadnutý potvrdzujúci výrok rozsudku odvolacieho súdu vo veci samej, smeruje proti rozsudku, ktorý nemá znaky rozsudkov, proti ktorým bolo dovolanie v zmysle § 238 O. s. p. prípustné. Zároveň žalovaný napadol dovolaním aj potvrdzujúce uznesenie odvolacieho súdu, ktoré taktiež nevykazuje znaky uznesení, proti ktorým bolo dovolanie prípustné v zmysle § 239 O. s. p. Preto jeho dovolanie v zmysle § 238 a § 239 O. s. p. nevyvolalo účinky, ktoré by podľa právneho stavu do 30. júna 2016 umožňovali uskutočniť meritórny dovolací prieskum oboch rozhodnutí odvolacieho súdu.

11. V danej veci by preto dovolanie bolo prípustné, iba ak by v konám došlo k procesným vadám uvedeným v § 237 písm. a/ až g/ O. s. p. Dovolateľ procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O. s. p. nenamietal a vady tejto povahy nevyšli v dovolacom konaní najavo.

12. Dovolateľ tvrdí, že mu bola odňatá možnosť pred súdom konať v zmysle § 237 písm. f O. s. p. Odňatím možnosti konať pred súdom sa v zmysle tohto ustanovenia rozumie procesné nesprávny postup súdu znemožňujúci účastníkovi konania realizácie jeho procesných oprávnení (v zmysle § 18 O. s. p. mali účastníci rovnaké postavenie a súd bol povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv – napríklad právo účastníka vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O. s. p.), nazerať do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O. s. p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 O. s. p.), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O. s. p.), na to, aby mu bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O. s. p.).

13. Dovolateľom namietaná nepreskúmateľnosť rozhodnutí odvolacieho súdu (rozsudku aj uznesenia) bola už dávnejšou judikatúrou považovaná nie za procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p., ale za tzv. inú vadu konania, ktorá prípustnosť

dovolania nezakladá (R 111/1998). Na tom zotrvalo aj neskoršie zjednocujúce stanovisko najvyššieho súdu R 2/2016.

14. Najvyšší súd už v minulosti konštatoval, že ak je niektoré rozhodnutie (prípadne) nepreskúmateľné, neznemožňuje sa tým účastníkovi konania uskutočňovať jemu patriace procesné oprávnenia, ani vtedy nezostáva „procesné bezbranným“ (napríklad rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 7 Cdo 1367/2015. Vo viacerých rozhodnutiach tiež uviedol, že ak je účastník konania presvedčený, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia je nedostatočne odôvodnené alebo nepreskúmateľné, má plne zachované právo namietat túto nesprávnosť v procesne prípustnom opravnom prostriedku (porovnaj rozhodnutia sp. zn. 3 Cdo 89/2011, 3 Cdo 145/2012, 3 Cdo 158/2012, 3 Cdo 648/2015, resp. 1 ECdo 10/2014).

15. Obdobne do 30. júna 2016 prípustnosť dovolania nezakladalo (a účinky umožňujúce meritórny dovolací prieskum nevyvolávalo) ani to, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (prípadne) spočívalo na nesprávnych právnych záveroch v zmysle § 241 ods. 2 písm. d O. s. p. (najmä judikát R 54/2012, ale aj viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014).

16. Z dôvodov uvedených vyššie dospel preto najvyšší súd k záveru, že dovolanie žalovaného, ktoré bolo podľa právnej úpravy účinnej do 30. júna 2016 procesné neprípustné, nevyvolalo účinok umožňujúci uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu oboch rozhodnutí odvolacieho súdu, ktorý by zostal zachovaný aj po tomto dni (§ 470 ods. 2 CSP). Najvyšší súd preto jeho dovolanie odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. c/ CSP.»

Podľa názoru ústavného súdu uznesenie najvyššieho súdu o odmietnutí dovolania sťažovateľa nenesie žiadne znaky arbitrárnosti či svojvôle. Jeho právne závery sú ústavne akceptovateľné a vylučujú akúkoľvek príčinnú súvislosť medzi uznesením najvyššieho súdu a namietaným porušením sťažovateľom označených práv. Vzhľadom na uvedené ústavný súd aj túto časť sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Z dôvodu, že sťažnosť sťažovateľa bola ako celok pri jej predbežnom prerokovaní odmietnutá, ústavný súd sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa nezaoberal, pretože rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v danom prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. októbra 2017